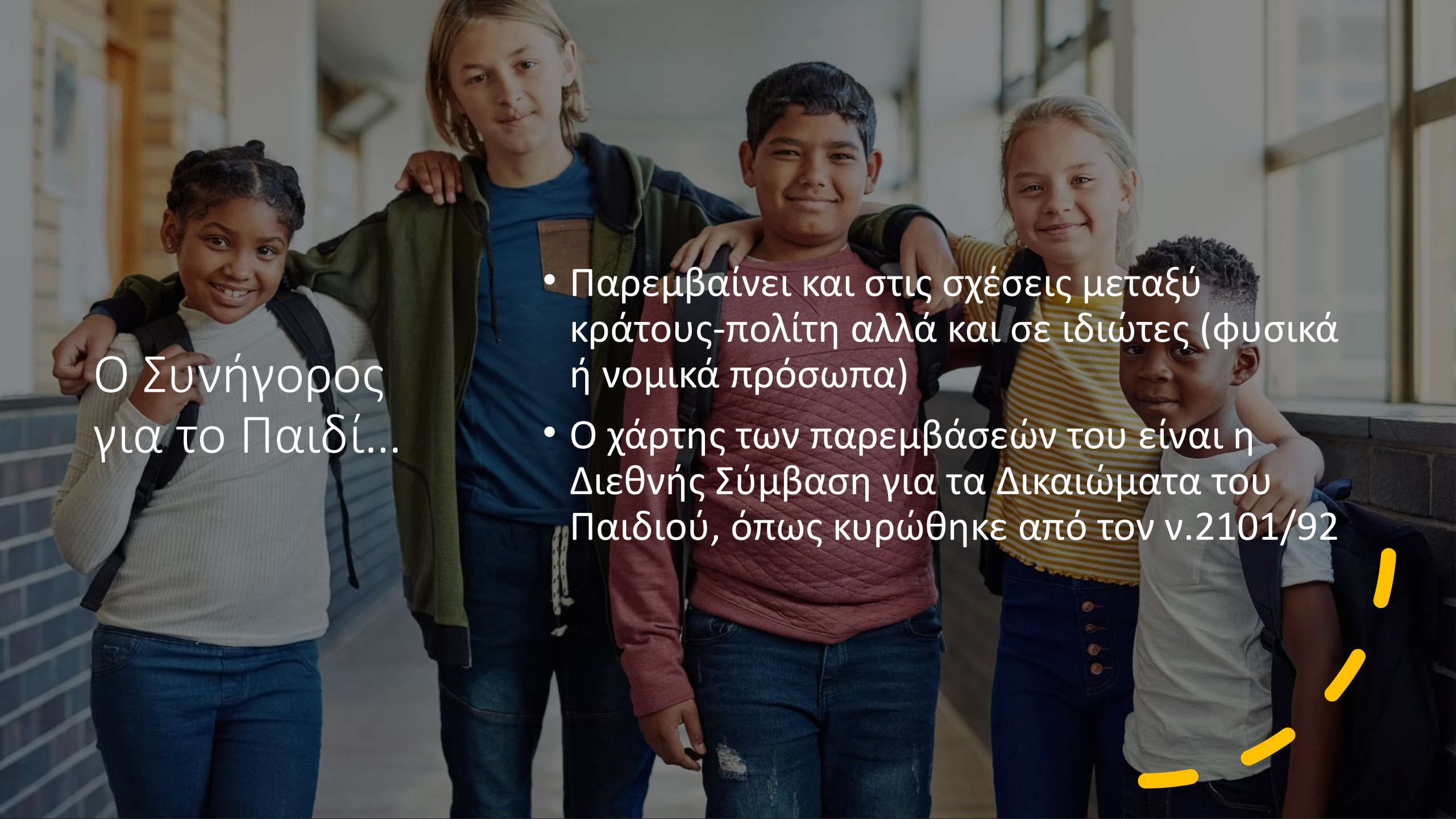

Η προστασία των Δικαιωμάτων του Παιδιού στο Σύγχρονο Σχολείο

Η οπτική του Συνηγόρου

Ο Συνήγορος
για το Παιδί...

- Παρεμβαίνει και στις σχέσεις μεταξύ κράτους-πολίτη αλλά και σε ιδιώτες (φυσικά ή νομικά πρόσωπα)
- Ο χάρτης των παρεμβάσεών του είναι η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, όπως κυρώθηκε από τον ν.2101/92

Ο Συνήγορος ως Ανεξάρτητη Αρχή, με βάση το ν. 3094/03:

- Παρεμβαίνει σε υποθέσεις παραβιάσεων δικαιωμάτων του παιδιού και επιλαμβάνεται όλων των περιπτώσεων, ακόμη και εάν η παραβίαση προέρχεται από ιδιώτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο).
- Παρακολουθεί αυτεπάγγελτα σοβαρά ζητήματα που σχετίζονται με τη ΔΣΔΠ.
- Κάνει γνωστά τα δικαιώματα του παιδιού με δράσεις και επισκέψεις σε σχολεία και αλλού & συγκροτεί κάθε χρόνο ομάδα εφήβων συμβούλων (ΟΕΣ)- Πραγματοποιεί επιμορφώσεις επαγγελματιών.
- Πραγματοποιεί αυτοψίες (επιτόπιους ελέγχους) σε χώρους όπου διαβιούν ή δραστηριοποιούνται, ώστε έγκαιρα να παρέμβει σε περιπτώσεις παραβιάσεων των δικαιωμάτων τους.
- Λειτουργεί τηλεφωνικές γραμμές, χωρίς χρέωση για ανηλίκους και διαδικτυακή πλατφόρμα για τα παιδιά (ρωτάω το Συνήγορο)
- Ασκεί θεσμική πίεση (συνηγορία), ώστε το νομοθετικό πλαίσιο και η διοικητική πρακτική να προσαρμοστούν στις επιταγές της ΔΣΔΠ
- Δημοσιεύει εκθέσεις και ενημερώνει περιοδικά την Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού του ΟΗΕ για την πρόοδο που σημειώνει η χώρα σε σχέση με τη ΔΣΔΠ.
- Συγκροτεί και συντονίζει δίκτυα δημοσίων φορέων και ιδιωτικών οργανώσεων (Δίκτυα για τα Δικαιώματα των Παιδιών που Μετακινούνται & για την Αποϊδρυματοποίηση και εναλλακτική φροντίδα), με στόχο την ανάπτυξη συνεργειών προς το συμφέρον των παιδιών.
- Συμμετέχει στο [Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνηγόρων του Παιδιού \(European Network of Ombudspersons for Children-ENOC\)](#) και σε σειρά εθνικών θεσμικών συλλογικών οργάνων που σχετίζονται με την προστασία και την προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού.

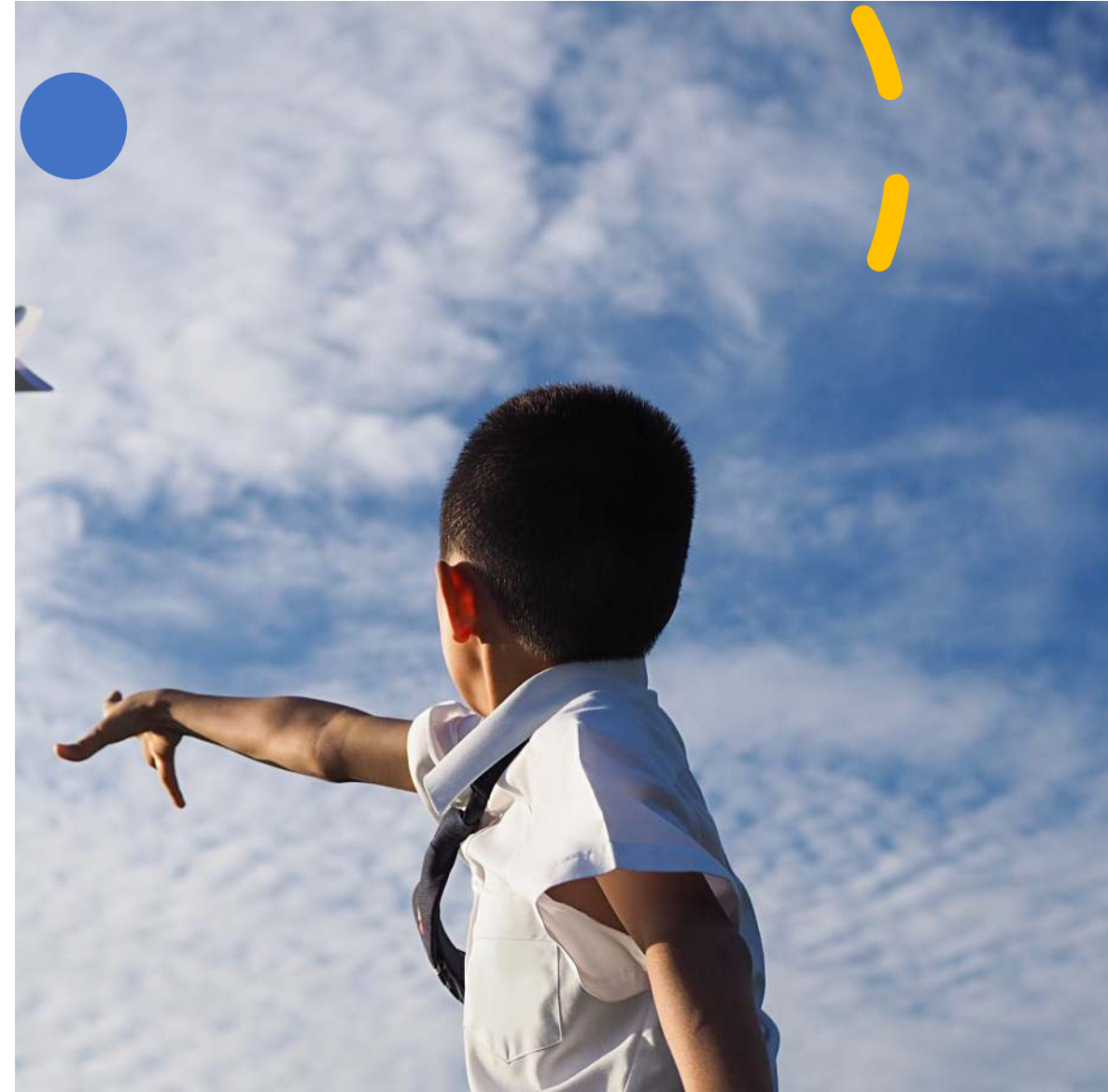
Οι βασικές αρχές της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού

- Προστασία από διακρίσεις
- Περιφρούρηση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού
- Δικαίωμα στη ζωή και την ανάπτυξη
- Η γνώμη του παιδιού

Εξετάζεται και λαμβάνεται υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του Παιδιού. Τι ακριβώς είναι αυτό;

- Ουσιαστικό δικαίωμα, ερμηνευτική αρχή & κανόνας της διαδικασίας σε όλες τις αποφάσεις
- Η πολύτιμη διεπιστημονικότητα
- Η κρίσιμη παράμετρος του χρόνου
- Η στάθμιση των δεδομένων με γνώμονα την ταυτότητα του παιδιού και τις σχέσεις με την οικογένεια και το περιβάλλον του
- Η ακρόαση της γνώμης του παιδιού

Τι σημαίνει «ακρόαση της γνώμης του παιδιού»; (μοντέλο Laura Lundy)

Η σημασία του χώρου

Η αξία της ενδυνάμωσης

Η διαθεσιμότητα του/της ακροατή/ακροάτριας

Η άσκηση επιρροής

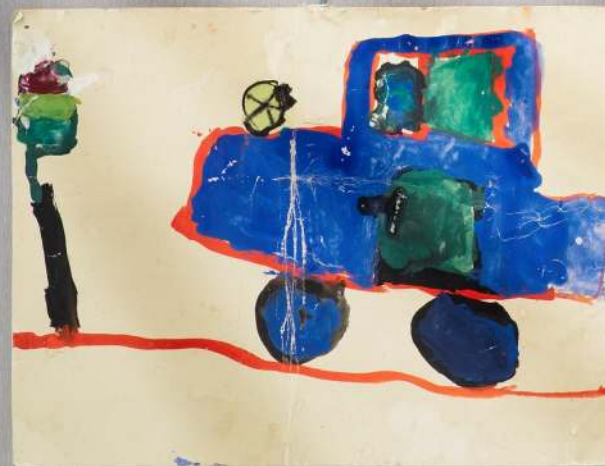
ΔΣΔΠ-Δικαίωμα στην Εκπαίδευση, άρ. 29 που προβλέπει ότι η εκπαίδευση αποσκοπεί...

- στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και στην πληρέστερη δυνατή ανάπτυξη των χαρισμάτων του και σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων του
- στην ανάπτυξη του σεβασμού για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες...
- στην ανάπτυξη του σεβασμού για τους γονείς του παιδιού, την ταυτότητά του, τη γλώσσα του και τις πολιτιστικές του αξίες, καθώς και του σεβασμού του για τις εθνικές αξίες της χώρας στην οποία ζει, της χώρας από την οποία μπορεί να κατάγεται και για τους πολιτισμούς που διαφέρουν από το δικό του
- στην προετοιμασία του παιδιού για μια υπεύθυνη ζωή σε μία ελεύθερη κοινωνία μέσα σε πνεύμα κατανόησης...
- στην ανάπτυξη του σεβασμού για το φυσικό περιβάλλον.

ΔΣΔΠ- Προστασία από κακοποίηση, άρ. 19

- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα, προκειμένου να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας....
- Αυτά τα προστατευτικά μέτρα, θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όπου χρειάζεται, αποτελεσματικές διαδικασίες για την εκπόνηση κοινωνικών προγραμμάτων, που θα αποσκοπούν στην παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στο παιδί και σε αυτούς οι οποίοι έχουν την επιμέλειά του

Η Εκπαίδευση στην Ελλάδα: Προκλήσεις

01

Ελλιπής επένδυση στο εκπαιδευτικό σύστημα με υλικούς και ανθρώπινους πόρους

02

Απουσία συστηματικής και υποχρεωτικής επιμόρφωσης όλων των εκπαιδευτικών

03

Διοικητική πολυπλοκότητα και συχνές τροποποιήσεις του πλαισίου

04

Μετά την πανδημία τα σχολεία ταλανίζονται από εντάσεις και βία

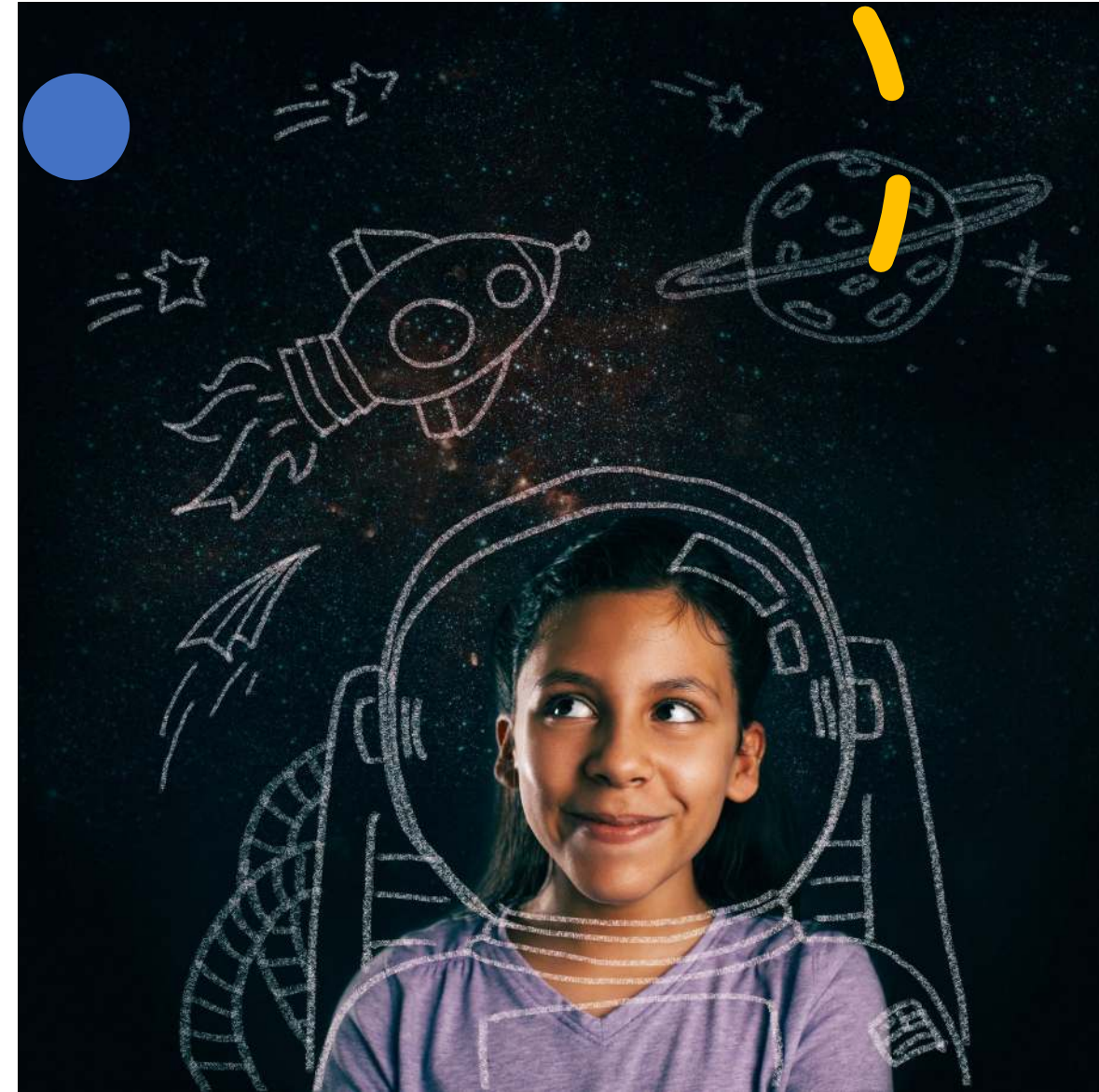
Είναι δυνατή η οικοδόμηση του δημοκρατικού σχολείου; Τι περιλαμβάνει;

- Δημοκρατική σχολική διοίκηση
- Κατάρτιση σχολικών κανονισμών με διαβούλευση
- Λειτουργία μαθητικών συμβουλίων
- Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα με βιωματικούς τρόπους
- Πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας μέσα και έξω από το σχολείο
- Συνεργασία με την κοινότητα και τις αρμόδιες υπηρεσίες

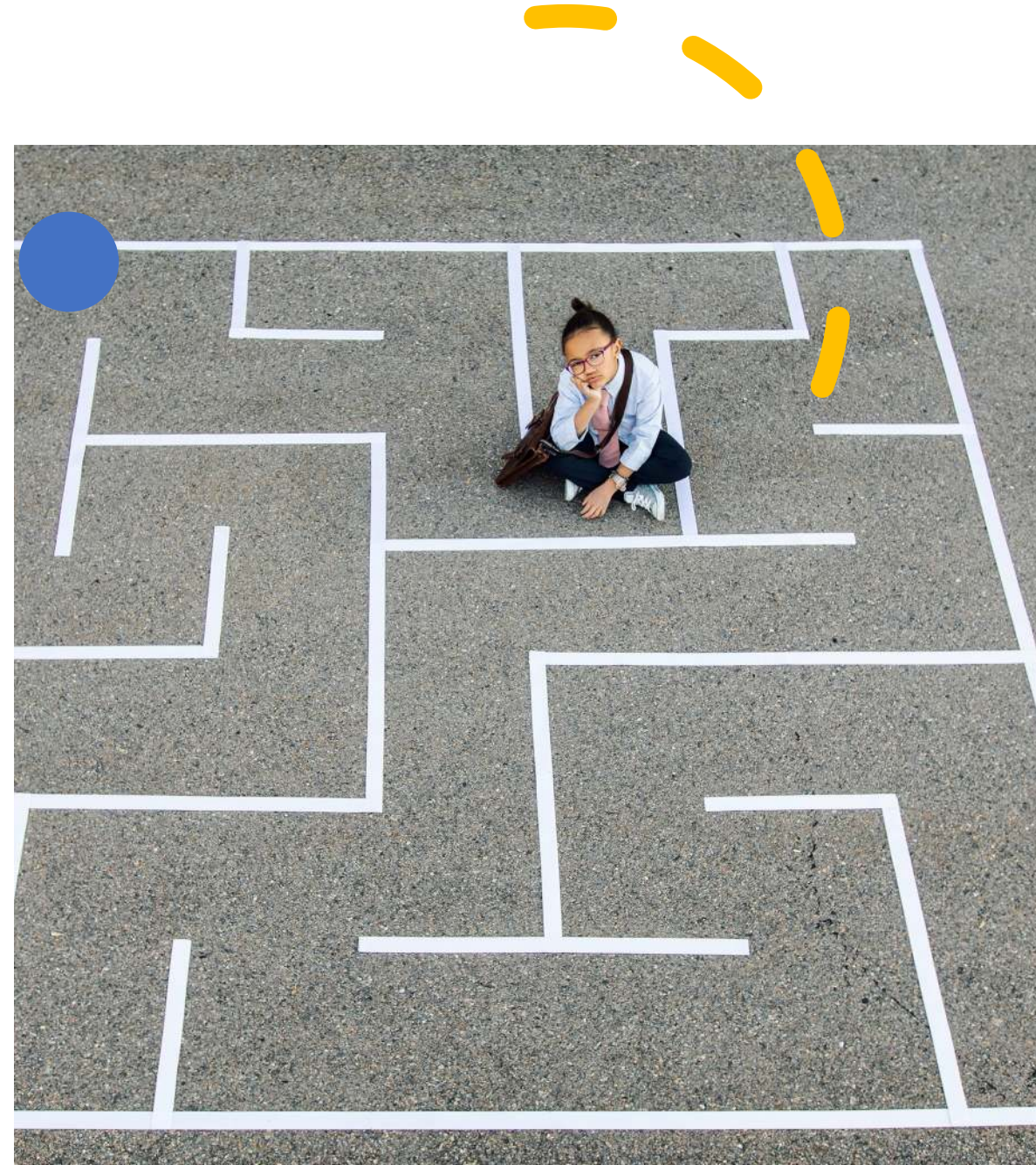
Τι είναι τελικά η δημοκρατική και συμπεριληπτική εκπαίδευση;

- Το σχολείο καλεί τις μαθήτριες και τους μαθητές να συμμετέχουν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό στη ζωή του σχολείου και στη λήψη αποφάσεων
- Αποτελεί μία σημαντική έκφανση της σταδιακής ιστορικής μετάβασης από το παιδί-αντικείμενο στο παιδί υποκείμενο δικαιωμάτων που διαμορφώνει κουλτούρα και διαθέτει κριτική σκέψη και ικανότητα συμμετοχής
- Είναι εκείνη που καλλιεργεί την εμπιστοσύνη του παιδιού προς το «σύστημα», τους θεσμούς και τους ενήλικες
- Είναι κατ' αρχήν η **μόνη συνθήκη στην οποία μπορεί να προληφθεί και να αναγνωριστεί η κακοποίηση και να αντιμετωπιστεί η ενδοσχολική βία**

Κακοποίηση: οι κύριοι πυλώνες αναγνώρισης και παραπομπής

- Παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί
- Σχολείο (χάρη στη σχέση εμπιστοσύνης που οικοδομείται με την/τον εκπαιδευτικό)
- Υπηρεσίες υγείας

Η υποχρέωση του/της εκπαιδευτικού (άρθρο 23 του νόμου 3500/06)

01

Εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ο οποίος, κατά την εκτέλεση του εκπαιδευτικού του έργου, με οποιονδήποτε τρόπο πληροφορείται ή διαπιστώνει ότι έχει διαπραχθεί σε βάρος μαθητή έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, ενημερώνει, χωρίς καθυστέρηση, τον διευθυντή της σχολικής μονάδας.

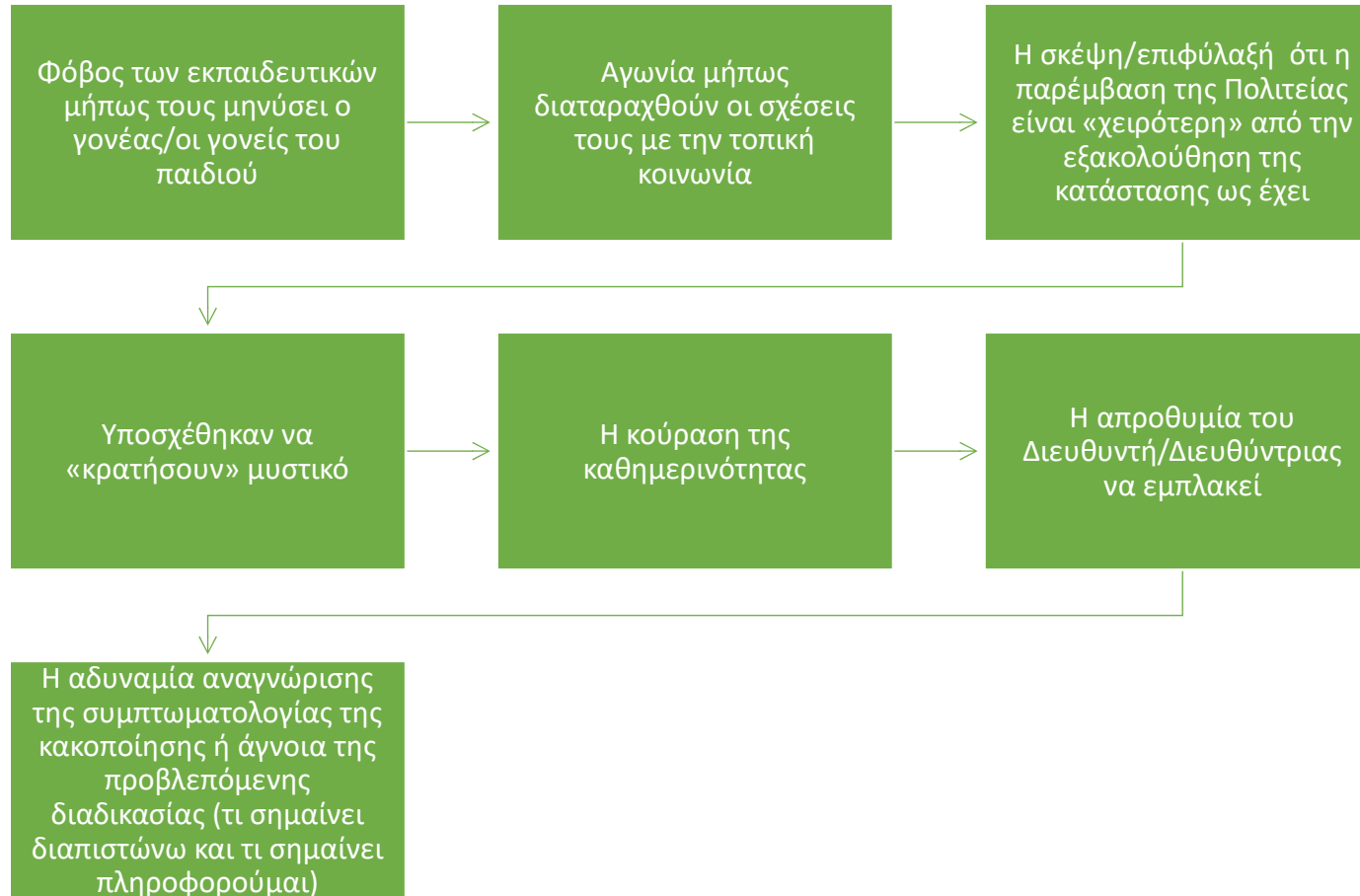
02

Ο διευθυντής της σχολικής μονάδας ανακοινώνει, αμέσως, την αξιόποινη πράξη στον αρμόδιο εισαγγελέα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή.

03

Την ίδια υποχρέωση έχουν οι εκπαιδευτικοί και οι διευθυντές των ιδιωτικών σχολείων, καθώς και οι υπεύθυνοι των πάσης φύσεως Μονάδων Προσχολικής Αγωγής.

Ανασταλτικοί παράγοντες της υποβολής αναφοράς-καταγγελίας

Ο αντίλογος του φόβου

01

Η αναφορά των περιστατικών κακοποίησης είναι μέρος της φύσης του εκπαιδευτικού λειτουργήματος. Μόνο έτσι μπορούμε...

02

Τυχόν έγκληση ή μήνυση, πιθανότατα θα αρχειοθετηθεί από την αρμόδια εισαγγελική Αρχή και αντιθέτως είμαστε εκτεθειμένοι αν ΔΕΝ αναφέρουμε

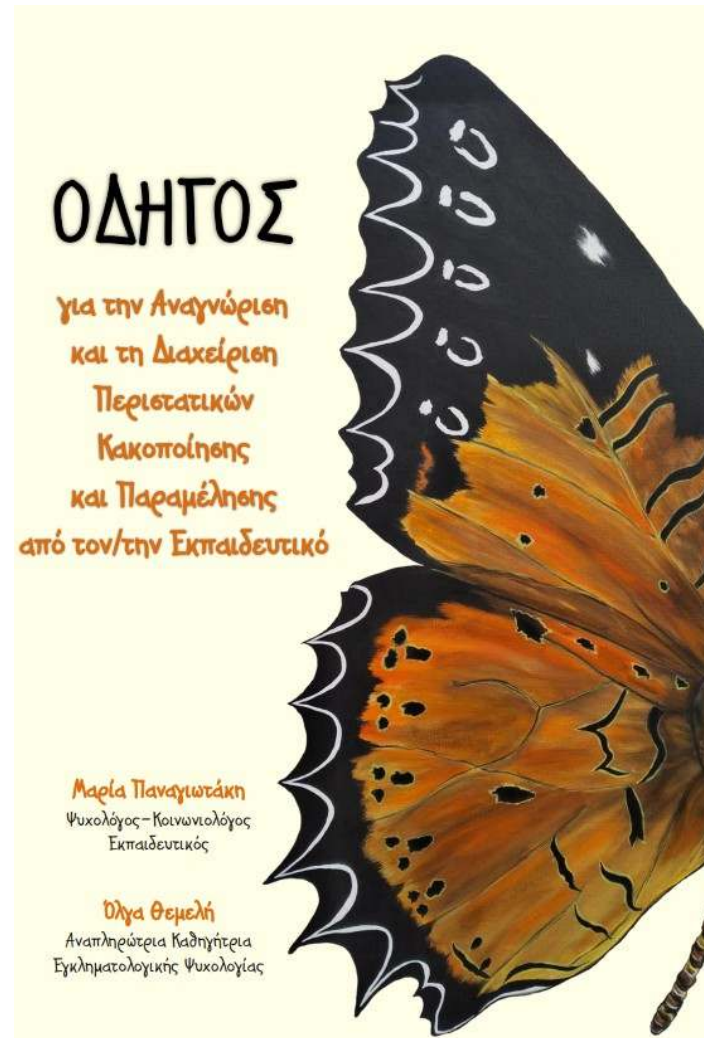
03

Μπορούμε να μάθουμε να ενθαρρύνουμε την εκμυστήρευση και να αναγνωρίζουμε τις ενδείξεις

04

Υφίστανται ήδη πρωτόκολλα από τα οποία μπορούμε να εφοδιαστούμε με βασικές πληροφορίες.

Οδηγός για την
αναγνώριση και
διαχείριση Κ-Π από
τον εκπαιδευτικό

Το πρωτόκολλο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού

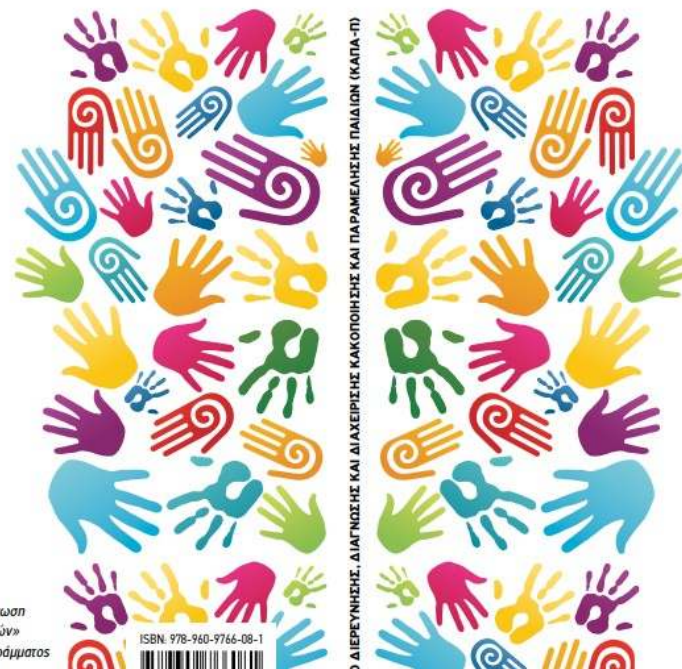
Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού

Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας
Κέντρο για τη Μελέτη και την Πρόληψη
της Κακοποίησης & Παραμέλησης των Παιδιών

Διευθυντής: Γ. Νικοηαΐδης, MD, MA, MSc, PhD

Φωκίδος 7, 11526 Αθήνα
τηλ.: 2107715791, fax: 2107793648
e-mail: ich_dos@otenet.gr | www.ich-mhsw.gr

«Η Πράξη «Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Διερεύνηση, Διάγνωση
και Διαχείριση Περιστατικών Κακοποίησης & Παραμέλησης Παιδιών»
(MIS 372071) υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος
Υγείας, Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Ηλικιωμένων (ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ)

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ,
ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ & ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

Πρωτόκολλο
Διερεύνησης,
Διάγνωσης
και Διαχείρισης
Κακοποίησης και
Παραμέλησης
Παιδιών

Τί είναι κακοποίηση;

Σωματική κακοποίηση, δηλαδή σκόπιμη χρήση σωματικής βίας κατά του παιδιού, η οποία έχει υψηλή πιθανότητα να επιφέρει ως αποτέλεσμα τη βλάβη στην υγεία του παιδιού, την επιβίωση, την ανάπτυξη ή την αξιοπρέπειά του (χτυπήματα, ξυλοδαρμό, κλωτσιές, έντονο ταρακούνημα, δάγκωμα, στραγγαλισμό, κάψιμο...).

Σεξουαλική κακοποίηση έχει οριστεί ως η συμμετοχή ή η έκθεση του παιδιού σε πράξεις σεξουαλικού περιεχομένου, που υποκινούνται από ενήλικο άτομο, το οποίο κατέχει συχνά μια θέση δύναμης ή ευθύνης και έχει με τον ανήλικο μια σχέση φροντίδας. Ο ενήλικος αποσκοπεί στη σεξουαλική διέγερση και την ικανοποίησή του. Τη δε σεξουαλική αυτή δραστηριότητα ο ανήλικος δεν την κατανοεί πλήρως, ούτε είναι σε θέση να συναινέσει για αυτήν. Τα παιδιά μπορεί να υποστούν σεξουαλική κακοποίηση τόσο από ενήλικες, όσο και από άλλα παιδιά.

Η ψυχολογική - συναισθηματική κακοποίηση του παιδιού περιλαμβάνει τόσο μεμονωμένα περιστατικά, όσο κι ένα σταθερό μοτίβο ανικανότητας από την πλευρά του γονέα ή φροντιστή να παράσχει ένα κατάλληλο περιβάλλον για την ανάπτυξή του. Οι πράξεις αυτής της κατηγορίας, έχουν υψηλή πιθανότητα να βλάψουν τη σωματική και ψυχική υγεία του παιδιού, καθώς και τη σωματική, ψυχική, πνευματική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξή του (περιλαμβάνει ενδεικτικά τον περιορισμό της κίνησης του παιδιού, συμπεριφορές ταπείνωσης, φόβου, κατηγοριών, απειλών, τρόμου, διάκρισης ή εξευτελισμού και άλλες μη φυσικές μορφές απόρριψης ή εχθρικής μεταχείρισης).

Ποιες είναι οι ενδείξεις
κακοποίησης-
παραμέλησης; (από οδηγό
Θεμελή-Παναγιωτάκη)

Εντελώς ενδεικτικά, στην περίπτωση της σωματικής κακοποίησης:

- ανεξήγητοι μώλωπες, μελανιές, κοψίματα και τραύματα
- εγκαύματα ομοιόμορφα, που αφήνουν ένα συγκεκριμένο αποτύπωμα
- συχνά και ανεξήγητα κατάγματα
- πόνος και δυσκολία στην κίνηση

Στην περίπτωση της σεξουαλικής κακοποίησης

- δυσκολία στις κινήσεις ή το περπάτημα
- κνησμός της γεννητικής περιοχής ή του πρωκτού.
- αιματώματα, αμυχές ή άλλα τραύματα στο στήθος, τους γλουτούς, το υπογά-στριο ή τους μηρούς.

Στην περίπτωση της συναισθηματικής κακοποίησης

- συχνά ψυχοσωματικά προβλήματα (κεφαλόπονος, άσθμα, αλλεργίες, κοιλιακό άλγος, έλκη, δερματικές παθήσεις, ναυτία κλπ.).
- επανάληψη στερεοτυπικών κινήσεων αυτιστικού τύπου

Και ποιες είναι οι
επιπτώσεις της
κακοποίησης/παραμέλησης
στα παιδιά;

- βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες που περιλαμβάνουν θανάσιμους ή μη θανάσιμους τραυματισμούς που μπορεί να οδηγούν σε αναπηρία, προβλήματα στη σωματική υγεία (σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες κ.α.)

- γνωστικές δυσλειτουργίες (μειωμένη σχολική και εργασιακή επίδοση)

- ψυχολογικές και συναισθηματικές επιπτώσεις (όπως ενδεικτικά αισθήματα απόρριψης, εγκατάλειψης, φόβο, άγχος, ανασφάλεια, κλονισμένη αυτοπεποίθηση),

- προβλήματα ψυχικής υγείας (διαταραχές κατάθλιψης και άγχους, ψευδαισθήσεις, διαταραχές μνήμης, απόπειρες αυτοχειρίας)

- συμπεριφορές κινδύνου για την υγεία (όπως είναι η κατάχρηση ουσιών, πρόωρη έναρξη σεξουαλικής δραστηριότητας κ.α.)

- αναπτυξιακές και συμπεριφορικές επιπτώσεις που περιλαμβάνουν επιθετική, αντικοινωνική συμπεριφορά, διαλείπουσα φοίτηση, αυτοκαταστροφικές και διαπροσωπικές καταστροφικές συμπεριφορές, που με τη σειρά τους οδηγούν σε υπονόμηση των σχέσεων, αποκλεισμό από το σχολείο και σύγκρουση με το νόμο κ.α.

- θα πρέπει να προστεθεί και η διαγενεακή μεταβίβαση του τραύματος

Κι αν δε λέει την αλήθεια; Μήπως να κάνω πρώτα κάποιες ενέργειες;

- Ο νόμος δεν προβλέπει στάθμιση/διερεύνηση
- Δεν πρέπει να γίνει συζήτηση με τους γονείς
- Σε αντίθεση με τη διαδομένη αντίληψη, η εκμυστήρευση του παιδιού είναι κατ' αρχήν αξιόπιστη
- Είμαι εκτεθειμένος/ος αν δεν αναφέρω το περιστατικό αμέσως

Τι πρέπει να κάνουμε όταν το παιδί εκμυστηρεύεται; (οδηγός Ινστιτούτου)

- Να ΜΗΝ υποσχεθούμε ότι θα κρατήσουμε μυστικό
- Να αποφύγουμε τις πολλές και κατευθυντικές ερωτήσεις και την πίεση για λεπτομέρειες
- Να κρατήσουμε την ψυχραιμία μας (ακόμη κι αν αυτό που ακούμε μας σοκάρει)
- Να ακούσουμε προσεκτικά το παιδί
- Να διαβεβαιώσουμε το παιδί ότι κάνει το σωστό και να το ευχαριστήσουμε για την εμπιστοσύνη του
- Να ενημερώσουμε το παιδί για το τι πρόκειται να συμβεί (σε γλώσσα φιλική στο ίδιο)

Ποιες είναι οι προϋποθέσεις της εκμυστήρευσης;

- Θα πρέπει –κατά τη διάρκεια της χρονιάς-να οικοδομηθεί κλίμα **εμπιστοσύνης** και κατάλληλος «**χώρος**» ώστε να ενθαρρυνθούν τα παιδιά
- Είναι σημαντική η **ενδυνάμωση** παιδιών και γονέων και η ενημέρωσή τους σε γλώσσα απλή και φιλική για το πώς μπορούν να ζητήσουν βοήθεια και για το ποιες συμπεριφορές αποτελούν παραβίαση (ειδικά στους γονείς θα πρέπει να εξηγηθούν και οι επιπτώσεις)
- Θα πρέπει να δοθούν **πληροφορίες** και για άλλους μηχανισμούς υποβολής καταγγελίας-αναφοράς (δεν αρκεί το ένα σημείο εισόδου)

Ανέφερα το περιστατικό στις αρχές και τώρα δεν έχω καμία πληροφόρηση...

- Δυστυχώς στο στάδιο αυτό, η Εισαγγελική Αρχή δεν παρέχει πληροφορίες για την εξέλιξη της υπόθεσης στους φορείς
- Μπορεί να δρομολογηθεί συνεργασία με την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία
- Αν είναι απόλυτη ανάγκη να λάβει ενημέρωση ο σταθμός, μπορεί να ενεργοποιηθεί ο Συνήγορος

Έχω ενοχές γιατί ανέφερα και τα πράγματα δεν εξελίχθηκαν όπως θα ήθελα για το παιδί...

- Σύμφωνα με τις πρόσφατες καταληκτικές παρατηρήσεις της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η Ελλάδα δεν διαθέτει μια συνεκτική στρατηγική για την καταπολέμηση της κακοποίησης
- Ο Συνήγορος έχει διαπιστώσει παραβιάσεις σε όλα τα στάδια της διαδικασίας (διερεύνηση, δικανική εξέταση, έκθεση δεδομένων στη δημοσιότητα κ.α.)
- Το σύστημα εξω-οικογενειακής φροντίδας στην Ελλάδα στηρίζεται κυρίως στα ιδρύματα τα οποία είναι εκ των πραγμάτων κακοποιητικά.
- Όλα τα παραπάνω δεν αίρουν την ηθική και νομική ευθύνη του επαγγελματία να αναφέρει
- Είναι σημαντική η συμφιλίωση με την αδυναμία ελέγχου της εξέλιξης της υπόθεσης

Πώς προστατεύομαι νομικά από κακόβουλες νομικές ενέργειες μετά την αναφορά μου;

- Υπάρχει ήδη προστασία στο βαθμό που η αναφορά των αδικημάτων αυτών προβλέπεται ως υποχρεωτική τόσο στον 3500/06 όσο και στο 38 ΚΠΔ.
- Οι αναφορές –σε κάθε περίπτωση– πρέπει να είναι σωστά διατυπωμένες.
- Ο Συνήγορος ωστόσο έχει ήδη παρέμβει για την θεσμοθέτηση της νομικής προστασίας εκπαιδευτικών και επαγγελματιών των σχολικών μονάδων σε περίπτωση διατύπωσης υπόνοιας κακοποίησης.

Γιατί έχουμε ανάγκη και τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στα σχολεία; Καταπολέμηση σεξουαλικής κακοποίησης

01

1 στα 5 παιδιά θα βιώσει
τουλάχιστον ένα
περιστατικό σεξουαλικής
βίας (παραμένει κατά
βάση σκοτεινός αριθμός)

02

Η σιωπή και η αμηχανία
γύρω από τα όρια του
σώματος αποτελούν
εργαλεία για τους θύτες
σεξουαλικής
κακοποίησης

03

Σε ποσοστό άνω του 90%
ο θύτης είναι οικείο
πρόσωπο

04

Η γνώση σε σχέση με τα
όρια του σώματος,
ενθαρρύνει τα παιδιά να
μιλήσουν έγκαιρα και να
καταγγείλουν τέτοια
περιστατικά

Γιατί έχουμε ανάγκη τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση; Η κατανόηση της διαφορετικότητας

01

Παιδιά που παρεκκλίνουν από τις κυρίαρχες αναπαραστάσεις της αρρενωπότητας και τη θηλυκότητας ή παιδιά διαφορετικού σεξουαλικού προσανατολισμού ή ταυτότητας φύλου, υφίστανται συχνά εκφοβισμό και εν γένει τρομακτική πίεση στην καθημερινότητα

02

Τα στερεότυπα είναι ιδιαίτερα διαδεδομένα στα ελληνικά σχολεία

03

Ένα σύγχρονο curriculum σεξουαλικής αγωγής επενδύει στην οικοδόμηση της ενσυναίσθησης και στην καλλιέργεια του διαλόγου

Σε άλλες χώρες..

01

Στη Γερμανία η σεξουαλική αγωγή διδάσκεται από το 1968

02

Στην Αυστρία, στη Δανία και τη Φινλανδία, από το 1970

03

Στη Σουηδία η σεξουαλική αγωγή εισήχθη ως προαιρετικό μάθημα το 1942 και αναμεταδίδεται ραδιοφωνικά από το 1954

04

Στην Ολλανδία τα μαθήματα ξεκινούν από την ηλικία των 4 ετών και στο Βέλγιο από την ηλικία των 6 ετών

Ένα σύγχρονο πρωτόκολλο σεξουαλικής αγωγής (ΕΝΟC)

Περιλαμβάνει αναφορές στις συναισθηματικές πτυχές της σεξουαλικότητας και των σχέσεων και παρέχει πληροφορίες για την απόλαυση, την αγάπη, τις πρακτικές, τη συναίνεση, την υγεία, τις διαφορετικές ταυτότητες, προσανατολισμούς, τα ζητήματα έκφρασης φύλου

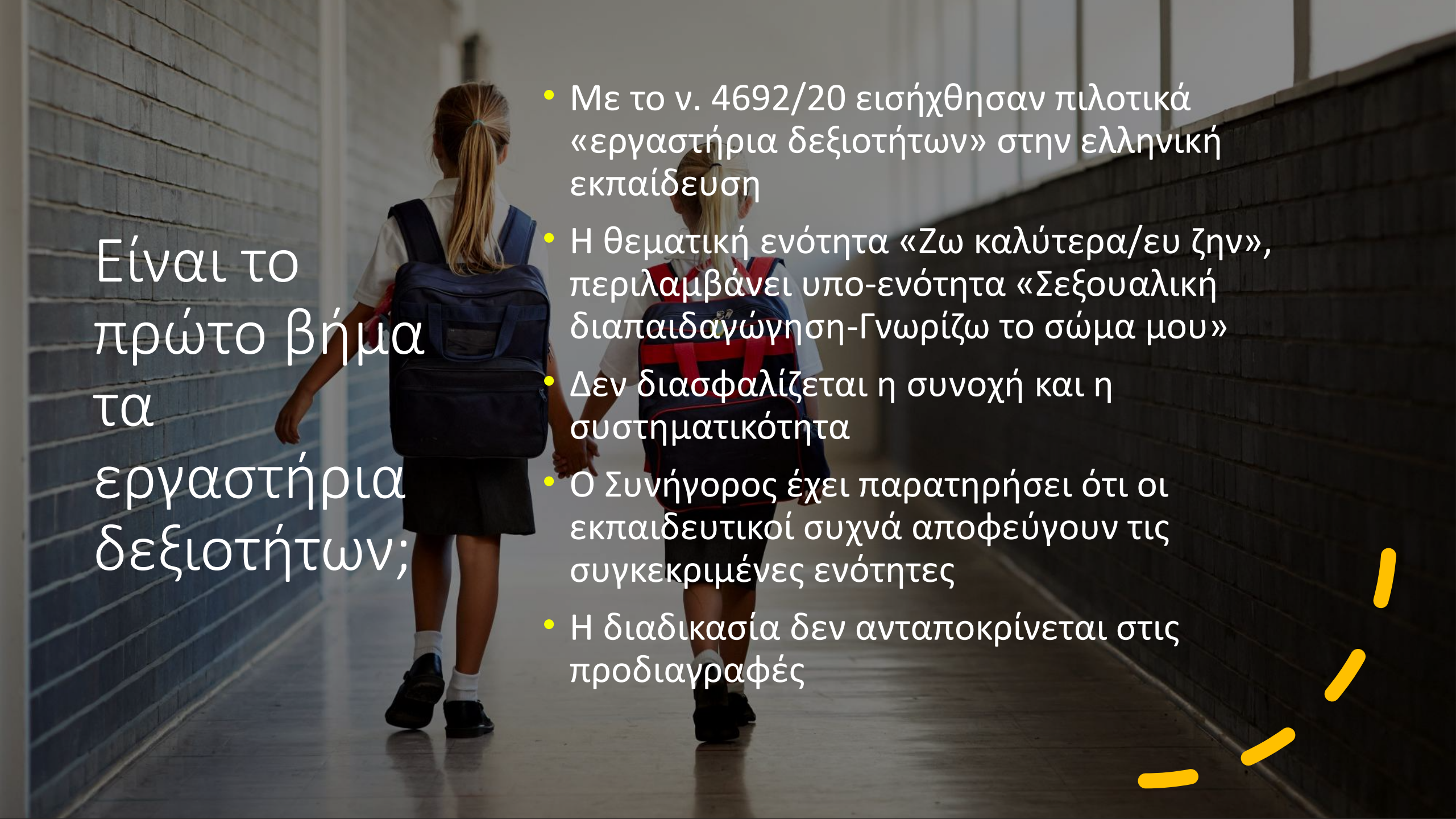
Θα πρέπει να διδάσκεται σε έναν «ασφαλή» χώρο όπου τα παιδιά μπορούν να ρωτούν χωρίς φόβο

Υλοποιείται με διαδραστικό τρόπο, με βιωματική προσέγγιση και εξειδικευμένους επαγγελματίες που βοηθούν τα παιδιά να οικοδομήσουν υγιείς σχέσεις και να αναγνωρίζουν τοξικές κακοποιητικές εκδοχές των σχέσεων. Περιλαμβάνει και ειδικά διαμορφωμένο υλικό

Επιδιώκει την ένταξη της διαφορετικότητας και την ανάδειξή της

Όλες/οι οι εκπαιδευτικοί είναι επιμορφωμένες/οι σε αυτό και στην αναγνώριση συμπεριφορών που προδίδουν διάκριση σε βάρος παιδιών διαφορετικής έκφρασης φύλου/ σεξουαλικού προσανατολισμού/ταυτότητας φύλου.

Παρέχεται αντίστοιχα εκπαίδευση στους γονείς μέσα στο σχολείο

Είναι το
πρώτο βήμα
τα
εργαστήρια
δεξιοτήτων;

- Με το ν. 4692/20 εισήχθησαν πιλοτικά «εργαστήρια δεξιοτήτων» στην ελληνική εκπαίδευση
 - Η θεματική ενότητα «Ζω καλύτερα/ευ ζην», περιλαμβάνει υπο-ενότητα «Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση-Γνωρίζω το σώμα μου»
 - Δεν διασφαλίζεται η συνοχή και η συστηματικότητα
 - Ο Συνήγορος έχει παρατηρήσει ότι οι εκπαιδευτικοί συχνά αποφεύγουν τις συγκεκριμένες ενότητες
 - Η διαδικασία δεν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές
-

Τι είναι η παραμέληση;

Παραμέληση είναι η αποτυχία του γονέα/κηδεμόνα να εξασφαλίσει στο παιδί βασικά αγαθά για την ομαλή ψυχοκοινωνική του ανάπτυξη

Στα αγαθά αυτά εντάσσονται η επαρκής τροφή, η στέγη, ο ρουχισμός η εποπτεία και επιμέλεια γύρω από τα ζητήματα της μόρφωσης, η ιατρική περίθαλψη, η επαρκής επιτήρηση και προστασία από οποιοδήποτε κίνδυνο

Αλλά και η παροχή αγάπης και φροντίδας προς το παιδί

Επομένως η παραμέληση μπορεί να είναι σωματική, ιατρική, εκπαιδευτική, ψυχολογική-συναισθηματική

Τι πρέπει να κάνουμε;

Στην περίπτωση της παραμέλησης θα πρέπει να κατ' αρχάς να εξαντλήσουμε την δυνατότητα παροχής συμβουλών στον γονέα εφόσον φαίνεται να το έχει ανάγκη (μονογονεϊκή οικογένεια σε καθεστώς φτώχειας κλπ.)

Είναι σημαντική η διασύνδεση του σχολείου με υπηρεσίες της κοινότητας (ιδίως τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων και των ΚΕΔΑΣΥ) προκειμένου να συζητηθούν συγκεκριμένα πλάνα παρακολούθησης παρέμβασης ανάλογα με την περίπτωση

Εάν το παιδί βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο (για τη ζωή, τη σωματική του ακεραιότητα κλπ.) θα πρέπει να ενημερωθεί η Εισαγγελία

Κακοποίηση-Παραμέληση: Οι παρεμβάσεις του Συνηγόρου για το σχολείο

Έχει εισηγηθεί τη θέσπιση ακαταδίωκτου των εκπαιδευτικών που αναφέρουν κακοποίηση και αναμένεται η θεσμική ανταπόκριση

Εισηγείται την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών δια μέσω της συστηματικής επιμόρφωσης

Επισκέπτεται τα σχολεία με στόχο την ενημέρωση και υποστήριξη

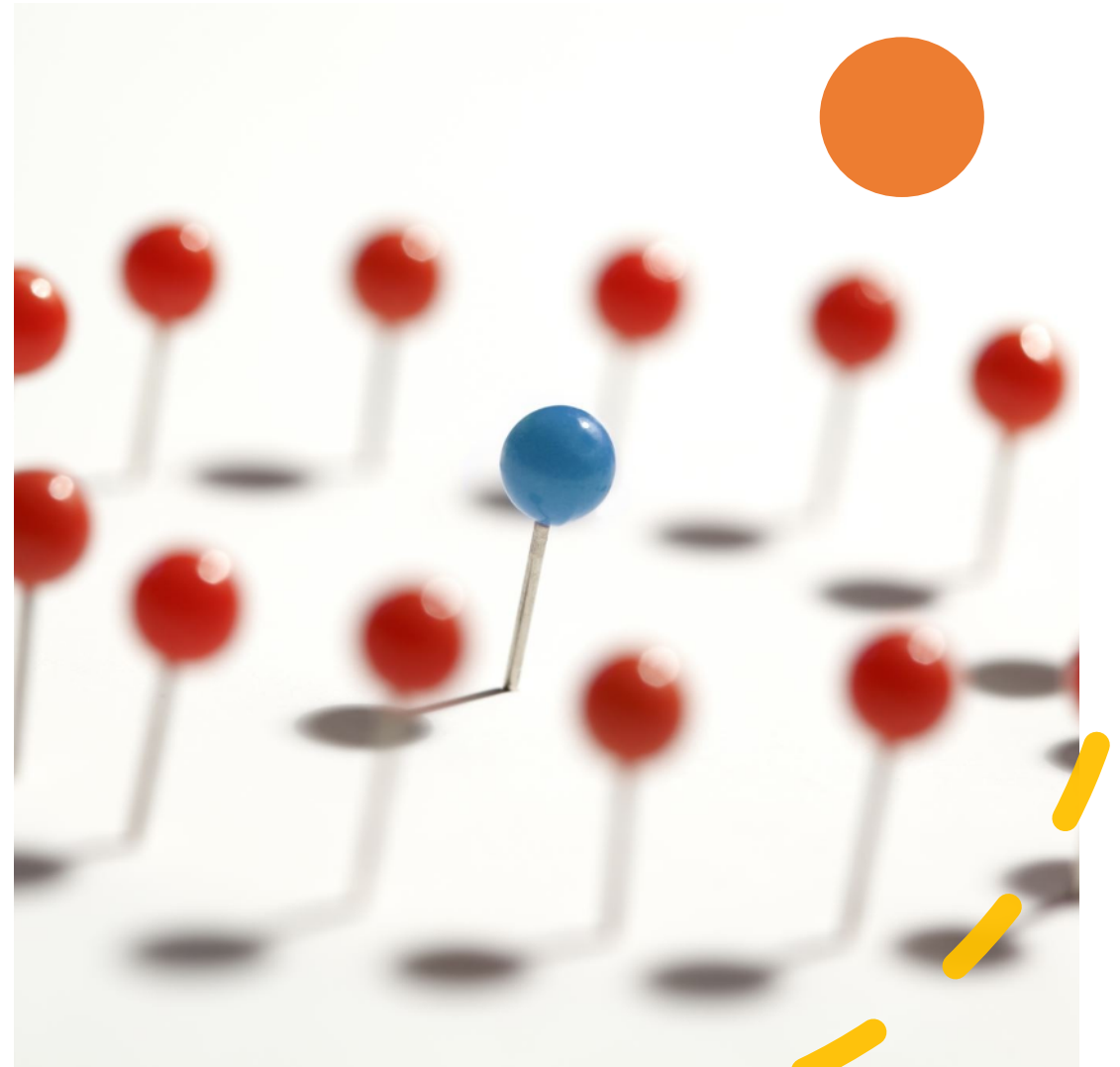
Έχει πραγματοποιήσει παρέμβαση για την επαφή των παιδιών με ψυχολόγο χωρίς τη γονική συναίνεση

Έχει παρέμβει επανειλημμένα για την θεσμική υιοθέτηση και καθολική εφαρμογή της σχολικής διαμεσολάβησης

Υποστηρίζει σταθερά την εισαγωγή υποχρεωτικού και συστηματικού curriculum σεξουαλικής αγωγής στα σχολεία

Σχολικός Εκφοβισμός

- Επιθετική, εσκεμμένη, επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά, που αποτελεί κατάχρηση εξουσίας και εμπεριέχει ανισότητα στη δύναμη αντικειμενική ή αντιληπτή
- Εκδηλώνεται άμεσα-σωματικά (χτυπήματα κλπ.), άμεσα-λεκτικά (προσβολές, σεξουαλικά υπονοούμενα κλπ.), έμμεσα-κοινωνικά (εκβιασμοί, απειλές, διάδοση φημών και μυστικών, κοινωνική απομόνωση) και ηλεκτρονικά (χρήση εικόνων χωρίς άδεια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, προσβολές και δυσφήμιση με τη χρήση του διαδικτύου κλπ.)
- Ο πιο κρίσιμος είναι ο ρόλος των παρατηρητών (εκπαιδευτικών και μαθητριών/μαθητών)

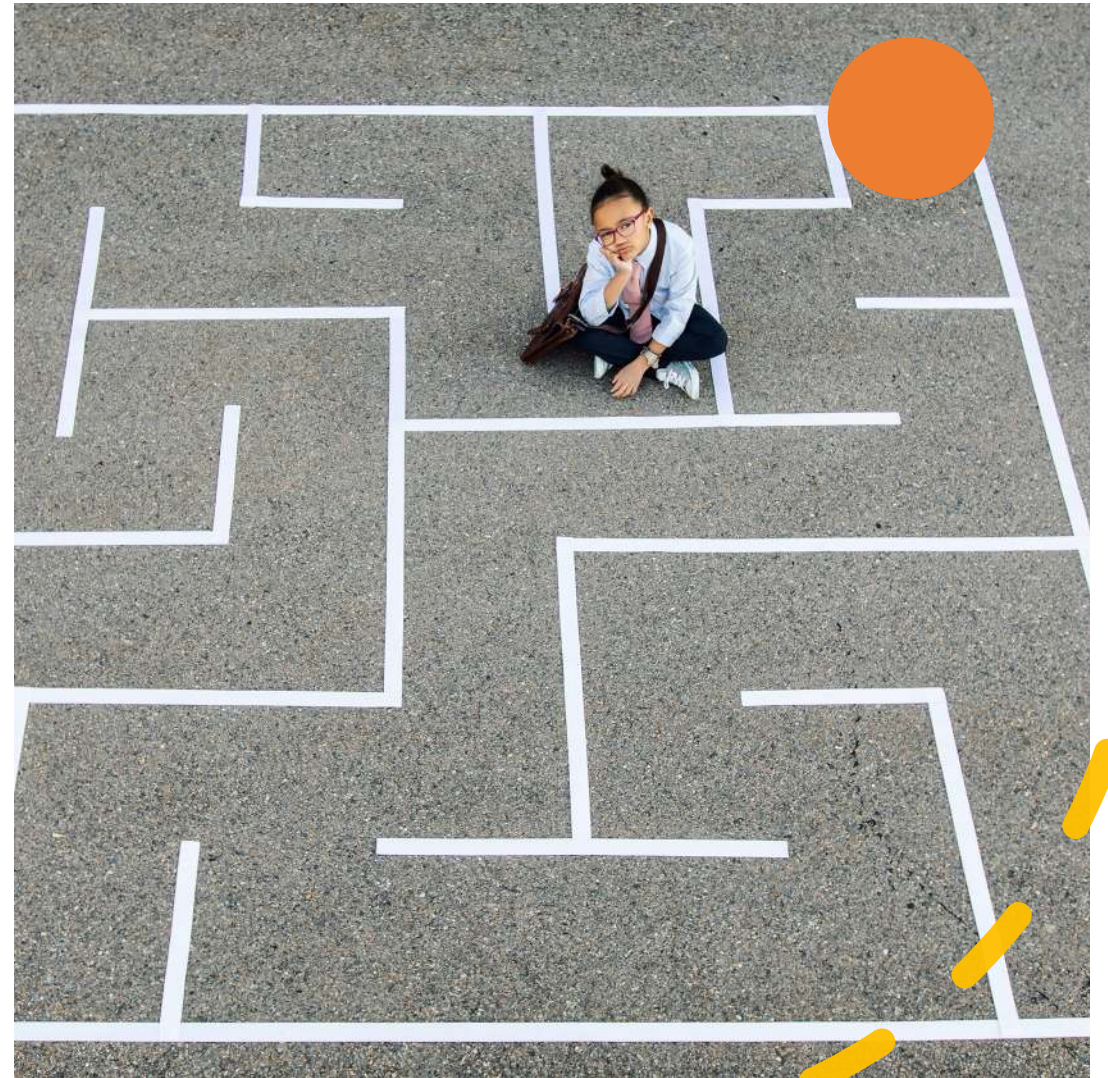
Το εργαλείο της σχολικής διαμεσολάβησης

- Μία ομάδα παιδιών υποστηριζόμενα από έναν κατάλληλο επιμορφωμένο εκπαιδευτικό, παρεμβαίνουν για την άμβλυνση των εντάσεων στη σχολική καθημερινότητα
- Τα σχολεία που υλοποιούν το θεσμό επισημαίνουν την βελτίωση στο σχολικό κλίμα και την ενεργοποίηση των παιδιών στην κατεύθυνση της ανάληψης ευθύνης για τη διαχείριση κρίσεων
- Ο Συνήγορος έχει προτείνει την υιοθέτηση του θεσμού για όλα τα σχολεία

Παραβατικότητα στο σχολείο... Παιδιά σε κίνδυνο

- Η σημασία της έγκαιρης παρέμβασης
- Αναγκαία η συνεργασία με γονείς, ΚΕΔΑΣΥ και κοινωνική υπηρεσία Δήμου
- Ενημέρωση της Εισαγγελίας σε περίπτωση που τα μέτρα παιδαγωγικής πλαισίωσης δεν επαρκούν

Τι άλλο μπορεί να κάνει το σχολείο;

- Να οργανώσει στην αρχή της χρονιάς ανοιχτές συζητήσεις με γονείς και παιδιά (οι καλοί λογαριασμοί...)
- Να επενδύσει στην πρόληψη, οργανώνοντας δράσεις με γονείς σχετικά με διάφορες εκφάνσεις της κακοποίησης
- Να οργανώσει ad hoc επιμορφώσεις των εκπαιδευτικών & των γονέων
- Να διασυνδέσει τις οικογένειες σε κίνδυνο με κοινωνικές υπηρεσίες
- Να δημιουργήσει ομάδες εφήβων στη βάση καλλιτεχνικών ή άλλων δραστηριοτήτων
- Μπορεί –πάνω απ’ όλα- να καλλιεργήσει μία παιδοκεντρική κουλτούρα συνεργασίας με το παιδί, να το ακούει προσεκτικά, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη των χαρισμάτων του και του σεβασμού.
- Το δημοκρατικό σχολείο είναι «αντίδοτο» στην κακοποίηση.

Επικοινωνία με το Συνήγορο

800 11 32 000

2131306605 και 703

cr@synigoros.gr &
rotao@synigoros.gr

www.synigoros.gr/paidi

